

[Wilhelm]

sen for forespørgslen, at det ville jeg lytte til med ganske særlig interesse, men jeg må konstatere, at vi har ikke hørt ét argument i den retning fra ministeren.

Dorte Bennedsen (S):

Da mit partis energipolitiske ordfører, hr. Erik Holst, ikke kan være til stede, skal jeg tale på hans vegne.

Under en debat her i tinget i november 1976 tog folketinget stilling til et forslag også fra VS om afholdelse af en folkestemning vedrørende ekspropriation af olie- og gasforekomster. Dette forslag blev nedstemt, men øjensynlig mener hr. Wilhelm, at der nu er en ny baggrund for at tage nationaliserings-tankerne op igen.

Jeg skal gerne medgive, at den eneretsbevilling, der blev givet i 1962 med bred parlamentarisk støtte i folketinget, for en senere betragtning forekommer at være for lempelig for bevillingshaverne. I dag ville en sådan bevilling have set ganske anderledes ud. Jeg kan her henvise til Grønlandskoncessionen, hvor olieselskaberne til gengæld nu er af den opfattelse, at vilkårene er for stramme i betragtning af de vanskeligheder, der knytter sig til efterforskning og indvinding under arktiske forhold.

Som det nok især af hr. Wilhelm er blevet påpeget ved mange lejligheder, er mange af eneretsbevillingens bestemmelser særdeles fordelagtige for bevillingshaverne. Der er imidlertid også vilkår og tilkendegivelser, som tjener til statens fordel, og dem skal man naturligvis benytte sig af i videst mulig udstrækning. Jeg tænker her eksempelvis på bestemmelserne om tilsynet med bevillingshaverne, hvor både undergrundsloven og eneretsbevillingens formuleringer er så brede, at de giver en meget vid margen for tilrettelæggelsen af et statsligt indseende med virksomheden, en margen, som det er mit partis opfattelse at vi skal udnytte i fuldt mål.

Et andet område er de mange tilkendegivelser og forpligtelser med hensyn til fremme af danske interesser omkring udnyttelsen af bevillingen. Det er ganske klart, at vi, ikke mindst på baggrund af de radikalt ændrede energiforsyningsforhold efter energikrisen, ikke vil kunne tolerere en situation, hvor bevillingshaverne – eller skal vi sige måske i særlig grad deres multinationale partnere,

olieselskaberne – undlader at tilgodese danske interesser. Dette vil komme til en prøve nu under de naturgasforhandlinger, som er gået i gang mellem Dansk Undergrunds Consortium og statens eget selskab, Dansk Olie & Naturgas.

Socialdemokratiet har ikke til hensigt at løbe fra den aftale, der er indgået i 1976, og vi finder det derfor ikke rimeligt at gå ind i den diskussion, som hr. Wilhelm med sin forespørgsel har ønsket at fremme. På den anden side må konsortiet være klar over, at vi ønsker, at de danske energiressourcer kommer til at danne grundlaget for vores egen energiforsyning. De lempelige afgifts- og skattevilkår i eneretsbevillingen giver, sådan som det jo er påvist af forskere ved Århus universitet, mulighed for endog meget store profitter til konsortiet, og der er efter vor opfattelse rigelig plads til ved forhandlingen om pris og om andre vilkår for naturgassen at sikre en rimelig økonomi i statens investeringer.

Vi afviser således at gå ind i en ekspropriationsdebat. Vi finder det rimeligere at støtte statens position under de nu forestående forhandlinger, som skal finde sted i overensstemmelse med aftalen af 1976.

Maisted (FP):

Det er da muligt, at socialdemokratiet har lavet en dårlig forretning i 1962, men det berettiger bestemt ikke folketinget til at påvirke regeringen i retning af, at man skulle nationalisere firmaerne, som har ydet en glimrende indsats. For selvfølgelig var det da et lotteri, da de startede i sin tid, hvor folk jo nærmest var ved at dø af grin over, at der var nogle, der ville ofre milliardbeløb ude i Nordsøen for at se, om de kunne finde noget olie og noget gas, hvilket på det tidspunkt var meget lidet sandsynligt. Vi vender os totalt imod den nationaliseringstanke, og de indgåede aftaler må selvfølgelig overholdes.

Hr. Wilhelm kæder disse problemer sammen med almindelige skatteproblemer. Det har intet med disse firmaer at gøre. Det er selvfølgelig vores skattepolitik, som er usædvanlig tåbelig; på den baggrund er det heldigt, at de i det mindste har fundet et lille åndehul, nogle af dem, så der bliver nogle penge tilbage til at investere i dansk industri.